

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-633491-VII-7006/09/ZK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 8 września 2010 r.

Pan

Krzysztof Kwiatkowski

Minister Sprawiedliwości

WARSZAWA

szanowny Panie Ministrze

W piśmie z dnia 6 kwietnia 2010 roku zwróciłem uwagę Dyrektora Generalnego Służby Więziennej na skargi osób pozbawionych wolności dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli osobistych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej. Osadzeni zarzucają, że kontrole osobiste, o których mowa w art. 116 § 3 kodeksu karnego wykonawczego, są dokonywane w pomieszczeniach do tego nie przystosowanych, gdzie nie ma zapewnionej pełnej intymności, np. w dyżurkach funkcjonariuszy oddziałowych, w pomieszczeniach sal widzeń oraz w świetlicach więziennych. Ponadto osadzeni żalą się, że w czasie kontroli polegającej na oględzinach ciała nie mają zapewnionych właściwych warunków higienicznych. Często bowiem - po rozebraniu się - zmuszani są do stania goła stopą na podłodze, na brudnej wykładzinie lub rozłożonych gazetach.

Przeprowadzone przez pracowników Biura Rzecznika wizytacje jednostek penitencjarnych potwierdziły, że nie wszystkie pomieszczenia, w których odbywają się kontrole osobiste osadzonych mają odpowiednie wyposażenie, np. brakuje w nich wieszaków bądź stołów, na których można powiesić lub położyć odzież i kontrolowane przedmioty, a także mat na których mogłaby stanąć osoba kontrolowana. Brak ustalonych w sposób jednolity wymagań w tym zakresie sprawia, że przebieg kontroli osobistych osadzonego zależy od praktyki przyjętej przez funkcjonariusza SW, który ją przeprowadza i nie zawsze dostrzega wskazane wyżej nieprawidłowości.

Tymczasem w odpowiedzi Zastępcy Dyrektora Generalnego Służby Więziennej (pismo z dnia 27 kwietnia 2010 r., 1. dz. BDG - 070-52/10/322) Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje pouczenie, że sposób przeprowadzania kontroli osobistych reguluje art. 116 § 3 kodeksu karnego wykonawczego, a funkcjonariusze SW znają i

stosują obowiązujące przepisy w zakresie kontroli osobistych. Natomiast ogólnie przedstawione przez Rzecznika zarzuty, nie poparte konkretnymi przypadkami, są nieuzasadnione.

W mojej ocenie, zajęte przez Zastępcę Dyrektora Generalnego Służby Więziennej stanowisko świadczy o pozostawieniu bez rozpatrzenia przez ten organ informacji o dostrzeżonych w praktyce nieprawidłowościach oraz wymagających zbadania sygnałów kierowanych przez osoby pozbawione wolności, jakie przekazał mu w wystąpieniu o charakterze generalnym Rzecznik Praw Obywatelskich. Dlatego udzielonej odpowiedzi nie można dać przymiotu prawidłowego sprawowania nadzoru nad organizacją i realizowaniem zadań przez jednostki organizacyjne, należącego do zakresu działania Dyrektora Generalnego Służby Więziennej zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej.

Już wcześniej, w protokołach z wizytacji jednostek penitencjarnych (np. Aresztu Śledczego w Radomiu - z dnia 29 stycznia 2009 r., Zakładu Karnego w Wojkowicach - z dnia 9 listopada 2009 r.), przesyłanych także do Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Rzecznik zwracał uwagę na to, że dyżurki funkcjonariuszy oddziałowych nie są odpowiednim miejscem do przeprowadzania kontroli osobistych osadzonych, głównie z powodu możliwości stworzenia zagrożenia dla bezpieczeństwa jednostki penitencjarnej (przechowywana jest w nich m. in. dokumentacja osób osadzonych, dokumentacja związana z przebiegiem służby ochronnej, znajdują się tu także środki łączności oraz sygnalizacja alarmowa). Również ich przeznaczenie i architektura nie gwarantuje przestrzegania intymności osadzonych podczas przeprowadzanych kontroli osobistych. Znalazło to potwierdzenie m. in. w jednej z ostatnio podjętych przez Biuro Rzecznika spraw, w której po zbadaniu skargi osadzonego Dyrektor Okręgowy SW w Warszawie w piśmie OP - 0510/65/10 z dnia 7 stycznia 2010 r. poinformował Rzecznika Praw Obywatelskich, że na czas przeprowadzanych kontroli osobistych, przeszklenia w dyżurkach funkcjonariuszy oddziałowych, we wskazanym w skardze zakładzie karnym - będą zasłanianie zamontowaną w tym celu zasłonką.

Mając na uwadze powyższe informacje, na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o spowodowanie zbadania sprawy w ramach nadzoru sprawowanego przez resort sprawiedliwości oraz o ustosunkowanie się do wniosków sformułowanych w niniejszym piśmie.

Z szanowaniem i szacunkiem

ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk